



ČESKÁ REPUBLIKA  
**ROZSUDEK**  
**JMÉNEM REPUBLIKY**

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kábrtovou ve věci

žalobce: **R. P.**  
zastoupen opatrovnící paní K. B.  
O. P., P. 186

proti  
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**  
Praha 5, Křížová 25

o žalobě proti rozhodnutí žalované o námitkách ze dne 18. 5. 2018, čj. RN-711 224 3380-315-IV

takto:

- I. Rozhodnutí žalované o námitkách ze dne 18. 5. 2018, čj. RN-711 224 3380-315-IV se zrušuje a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Rozhodnutím žalované ze dne 18. 5. 2018 byly zamítnuty námitky žalobce, směřující proti rozhodnutí žalované ze dne 31. 1. 2018, kterým byla zamítnuta žádost žalobce o invalidní důchod dle § 38 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „ZDP“). Žalovaná v rozhodnutí uvedla, že podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení v Rychnově nad Kněžnou ze dne 2. 1. 2018 byl žalobce uznán invalidním

pro invaliditu třetího stupně od 9. 2. 2012, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho pracovní schopnost o 70 %. Důvodem pro zamítnutí jeho žádosti bylo nesplnění podmínky získání potřebné doby pojištění pro vznik nároku na invalidní důchod.

2. Žalovaná v námitkovém řízení těžila zejména z přezkoumání zdravotního stavu žalobce, kdy lékař ČSSZ dospěl k závěru, že u žalobce se jedná o chronickou paranoidní schizofrenii s defektem osobnosti, která odpovídá zařazení do kapitoly V, položky 3d vyhlášky č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity. Ve zde stanovené míře poklesu pracovní schopnosti v rozpětí 50 – 60 % zvolil lékař horní hranici s ohledem na závažnost postižení žalobce, shledal i důvody pro využití § 3 cit. vyhlášky a navýšení základní míry poklesu pracovní schopnosti o 10 %, na celkových 70 %.
3. Dále žalovaná odkázala na znění § 38 ZDP, dle něhož má pojištěnec nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let nebo důchodového věku, je-li důchodový věk vyšší než 65 let, a stal se a) invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku, nebo b) se stal invalidním následkem pracovního úrazu.
4. V dalším pak žalovaná poukázala na znění § 40 ZDP, upravující potřebnou dobu pojištění pro nárok na invalidní důchod, která činí u pojištěnce ve věku nad 28 let 5 let a tato doba se zjišťuje z posledních deseti roků před vznikem invalidity. U pojištěnce staršího 38 let se podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v období posledních 20 let před vznikem invalidity, potřebná doba pojištění činí přitom 10 roků. Podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod se považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v kterémkoliv období deseti roků dokončeném po vzniku invalidity; u pojištěnce mladšího 24 let činí přitom potřebná doba pojištění dva roky.
5. Věk žalobce činil ke dni vzniku invalidity 40 let, z osobního listu důchodového pojištění plyne, že v rozhodném období od 9. 2. 2002 do 8. 2. 2012 žalobce nezískal žádnou dobu pojištění namísto potřebných 5 let, v rozhodném období 9. 2. 1992 do 8. 2. 2012 získal 1 rok a 277 dní pojištění namísto potřebných 10 let. Požadavek na dobu pojištění, stanovený ustanovením § 40 ZDP tak nebyl splněn a invalidní důchod nemohl být dle § 38 písm. a) ZDP přiznán.

## II. Žalobní argumentace

6. Žaloba prakticky sporuje datum vzniku invalidity žalobce, uvádí, že datum vzniku 9. 2. 2012 je datací prvního stanovení diagnózy paranoidní schizofrenie psychiatrem, posuzující lékař uvedl, že z důvodu objektivizace potíží musí vycházet z klinických odborných nálezů na základě platných právních předpisů, k přesnému datu vzniku invalidity se nelze přesně vyjádřit, neboť její vznik byl zřejmě postupný. Žaloba namítá, že žalobce byl postižen psychickými problémy již mnohem dříve, první devastační moment jeho života byl odchod ze studia na střední škole. Během jednoho nebo dvou měsíců se ze svědomitého a pilného žáka s jedním z nejlepších prospěchů stal člověk, který bezdůvodně opustil školu, to vše ve věku 19 let, věku typickém pro propuknutí schizofrenie. Již v té době měl první kontakt s psychologem MUDr. T. z Náchoda, dokumentace však již byla skartována. Celý další život žalobce odpovídá životu duševně

nemocného člověka. Veškeré symptomy jeho duševní nemoci (např. religiozní bludy, megalomanie, paranoia) byly patrné nejen pro jeho blízké, ale pro celé okolí. Schopnost pracovat a vydržet v práci v důsledku nemoci byla též naprosto od počátku narušena a toto je patrné i z dob jeho pojištění. Neblahým důsledkem jeho duševní nemoci byl trvalý odmítavý postoj k jakékoliv léčbě.

7. Prvním podstatným dokumentem o nemoci žalobce je zpráva ošetřujícího lékaře MUDr. J. Š. ze dne 1. 4. 2005, v níž vyslovuje diagnózu psychotického onemocnění – schizofrenie a odesílá žalobce do psychiatrické ambulance. Tam ale posuzovaný z důvodů popření zapsané diagnózy nedošel. V současné době je živen stárnoucími rodiči, bez dobrého hmotného zajištění mu hrozí nezávaditelná budoucnost. Je proto navrhováno, aby byl žalobce vyšetřen znalcem z oboru psychiatrie a vyhodnocena celá dokumentace ošetřujícího lékaře a odborné nálezy a byl proveden pohovor i s rodiči posuzovaného.
8. K žalobě je připojeno i vyjádření rodičů žalobce, kteří uvádějí, že nemoc jejich syna byla rozvinutá již léta, od r. 2005 jak rodiče, tak bratry psychicky týral, museli volat i policii, nedal se přesvědčit o nutnosti lékařského vyšetření, léčení odmítá stále. Nejhorší léta své nemoci nemá uznaná, syn nemoc nevnímá. Přibližně v r. 2001 poslal syna obvodní lékař do Náchoda k paní doktorce na psychiatrické vyšetření, tato doporučila měsíční hospitalizaci, která se však neuskutečnila, což byla chyba.

### III. Posouzení věci krajským soudem

9. Krajský soud ve věci jednal dne 11. 3. 2019, kdy konstatoval znění posudku Posudkové komise Ministerstva práce a soc. věcí ČR v Hradci Králové (dále jen „PK“) ze dne 14. 12. 2018. Soud konstatoval, že komise je věcně a místně k podání daného posouzení příslušná dle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, v platném znění.
10. Z posudku PK plyne, že žalobce byl shledán k datu vydání napadeného rozhodnutí od data 1. 1. 2010 invalidním dle § 39 odst. 1 ZDP, když šlo o invaliditu třetího stupně podle § 39 odst. 2 písm. c), při poklesu pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 70 %. Od data 1. 4. 2005 do 31. 12. 2009 byl žalobce plně invalidní dle § 39 odst. 1 písm. a) ZDP, šlo o pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 66 %.
11. PK uvedla, že jejího jednání se zúčastnila starostka obce, tato byla ustanovena opatrovníkem žalobce, a též jeho rodiče. PK stanovila osobní, pracovní a sociální anamnézu, se zdůrazněním, že od vojny žalobce nikam nechodí, neléčí se, když je nejhůře, rodiče volají policii. Za rozhodující zdravotní postižení PK určila onemocnění chronickou paranoidní schizofrenií s defektem osobnosti, jako další postižení pak stanovila arteriální hypertenzi bez léčby, noncompliance. Z nálezu ošetřujícího praktického lékaře ze dne 1. 4. 2005 vyplývá žádost o psychiatrické vyšetření, žalobce poslední roky nepracuje, žije u rodičů, žije si ve svém vnitřním světě, na připomínky reaguje podrážděně, odmítavě, k lékaři nechodí. Před 8 lety jej lékař odeslal na psychiatrické vyšetření pro subjektivně udávané polymorfní somatické obtíže, tam ale nešel. Dne 10. 5. 2005 MUDr. V., psychiatrické vyšetření – konstatuje anamnézu od rodičů, snaha o vyšetření žalobce, závěr – velmi susp. schizofrenní onemocnění. Poté již nález MUDr. K. ze dne 9. 2. 2012, PL 23. 4. 2013 a propouštěcí zpráva z 6. 5. 2013 – po hospitalizaci Psychiatrické kliniky FN Hradec Králové, dne 12. 3. 2016 – psychiatrická

zpráva Nemocnice Havlíčkův Brod, znalecké psychiatrické vyšetření MUDr. D., Náchod ze dne 31. 3. 2016, vždy se závěrem chronické paranoidní schizofrenie, stejně tak MUDr. K. dne 21. 12. 2017.

12. Vzhledem k tomu, že žalovaná napadeným rozhodnutím přiznala invalidní stav žalobce od r. 2012, soud z posudku PK konstatuje především skutečnosti, zabývající se obdobím předchozím. U žalobce PK shledala dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, kdy dětství bylo v normě, ke změně chování došlo v 17 letech, kdy nedokončil studium SPŠ v Novém Městě nad Metují. Absolvoval vojnu, poté práce v různých oborech, v r. 2005 doporučen k psychiatrickému vyšetření pro duševní obtíže, které sdělili rodiče. Praktickým lékařem vysloveno podezření na psychotické onemocnění, schizofrenii. Dne 10. 5. 2006 dle závěru psychiatra suspekce na schizofrenní onemocnění, dle rodiny se v tomtéž roce v říjnu zvýšila agresivita, divné chování i myšlenky. Náhled na chorobu má pacient jen velmi částečný, paranoidní schizofrenie vylučovala schopnost výdělečné činnosti. Nasazení antipsychotik odmítá. Dle doložených odborných nálezů je jednoznačně popsán duševní stav posuzovaného ošetřujícím praktickým lékařem dne 1. 4. 2005, který následně doporučil psychiatrické vyšetření. **PK s ohledem na tuto skutečnost stanovuje datum vzniku invalidity na 1. 4. 2005, kdy současný funkční stav již nepochybně trval.** V současnosti lze zdravotní postižení po funkční stránce hodnotit jako těžké postižení s častějšími atakami, se závažnou reziduální symptomatikou mezi atakami, s podstatným narušením výkonu některých denních aktivit. Rozsudkem Okresního soudu v Rychnově nad Kněžnou ze dne 6. 4. 2018 byl žalobce omezen ve svéprávnosti. K námitkám se PK zabývala podrobně veškerou lékařskou dokumentací žalobce, za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti určila z posudkově medicínského hlediska chronickou paranoidní schizofrenii s defektem osobnosti a dospěla k závěrům, které jsou shrnuty v bodě 10. Dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav odpovídal postižení, upravenému kapitolou V, pol. 2, písm. c) přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb., když šlo o pokles soustavné výdělečné činnosti nejméně o 66 %. Od data 1. 1. 2010 pak odpovídal postižení v kapitole V, pol. 3, písm. d) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., míra poklesu pracovní schopnosti činila 60 % a s ohledem na nekvalifikovanou dělnickou profesi došlo k navýšení o 10 % dle § 3 odst. 1 této vyhlášky, konečná míra poklesu tak činila 70 %. Žalobce není schopen výdělečné činnosti.
13. Krajský soud po projednání věci a vypracování posudku PK MPSV ČR v Hradci Králové dospěl k závěru, že v průběhu soudního řízení bylo objektivně prokázáno dřívější datum vzniku invalidity žalobce, než se stalo v řízení správního orgánu, kdy bylo za datum vzniku invalidity žalobce stanoveno datum 9. 2. 2012. Soud je přesvědčen, že i přes vcelku chabou dokumentaci, která objektivně existuje právě z důvodů zdravotního postižení žalobce, který dlouhá léta odmítal navštívit lékaře a podstoupit psychiatrická vyšetření, lze konstatovat s pomocí anamnézy, sdělené rodinou, ze záznamů výše uvedených lékařů, že stav plné invalidity zde byl již nepochybně v dubnu 2005, kdy byl žalobce odeslán na psychiatrické vyšetření. Krajský soud přitom nemůže nahrazovat správní řízení žalované, v jehož průběhu je potřebné znovu na základě veškeré spisové dokumentace posoudit naplnění obou základních podmínek vzniku nároku na invalidní důchod, s odkazem na ustanovení ZDP, jak uvedena v bodě 3 – 5.
14. Soudu proto nezbylo, než v souladu s ustanovením § 78 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní – s.ř.s., konstatovat nezákonnost napadeného rozhodnutí, toto zrušit a

věc vrátit k dalšímu řízení (odst. 4 téhož ustanovení). Žalovaná vydá po posouzení splnění podmínek vzniku nároku na invalidní důchod žalobce s ohledem na nové datum vzniku invalidity nové rozhodnutí ve věci (odst. 6 cit. ustanovení).

#### **IV. Náhrada nákladů řízení**

15. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s., dle něhož má právo na náhradu nákladů řízení účastník, který byl ve věci úspěšný. Opatrovnice žalobce náhradu nákladů řízení neúčtovala, žalované nenáleží, soud proto vyřkl, že žádnému z účastníků nenáleží náhrada nákladů řízení.

#### **Poučení:**

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 11. března 2019

JUDr. Jana Kábrtová v. r.  
samosoudkyně